

מבוא למדעי המחשב

הרצאה 1: התחלה

■ מיהו נציג הכיתה?

המטרה – לפתור בעיה חישובית

המטרה – לפתור בעיה

המטרה – לפתור בעיה

המטרה – לפתור בעיה

**אלגוריתם - אוסף הוראות חד-משמעיות ואפשריות לביצוע
אשר סדר ביצוען מוגדר היטב**

דוגמאות לאלגוריתמים:

1. מיון רשימה של אנשים לפי גיל
2. חיפוש מס' טלפון בספר טלפונים
3. מחשבון משכנתא

המטרה – לפתור בעיה

מהו הקלט ומהו
הפלט בכל אחד
מהאלגוריתמים
?

**אלגוריתם - אוסף הוראות חד-משמעיות ואפשר
אשר סדר ביצוען מוגדר היטב**

דוגמאות לאלגוריתמים:

1. מיון רשימה של אנשים לפי גיל
2. חיפוש מס' טלפון בספר טלפונים

מבוא לשפות תכנות

שפות תכנות: שפת מכונה

- **שפת מכונה** (קרויה גם שפה בינארית)
זוהי השפה המתארת את הפקודות שהמחשב יכול לבצע
הפקודות למעבד של המחשב מיוצגות ע"י רצפים של 0/1-ים
לדוגמא, 10101110.
- פקודות בסיסיות בשפת מכונה מבצעות:
העברת נתונים בין תאי זכרון
פעולות אריתמטיות ולוגיות
שינוי סדר ביצוע של פקודות
- כל מעבד מכיר אך ורק את שפת המכונה שלו,
ויתכנו שפות מכונה שונות למעבדים שונים.

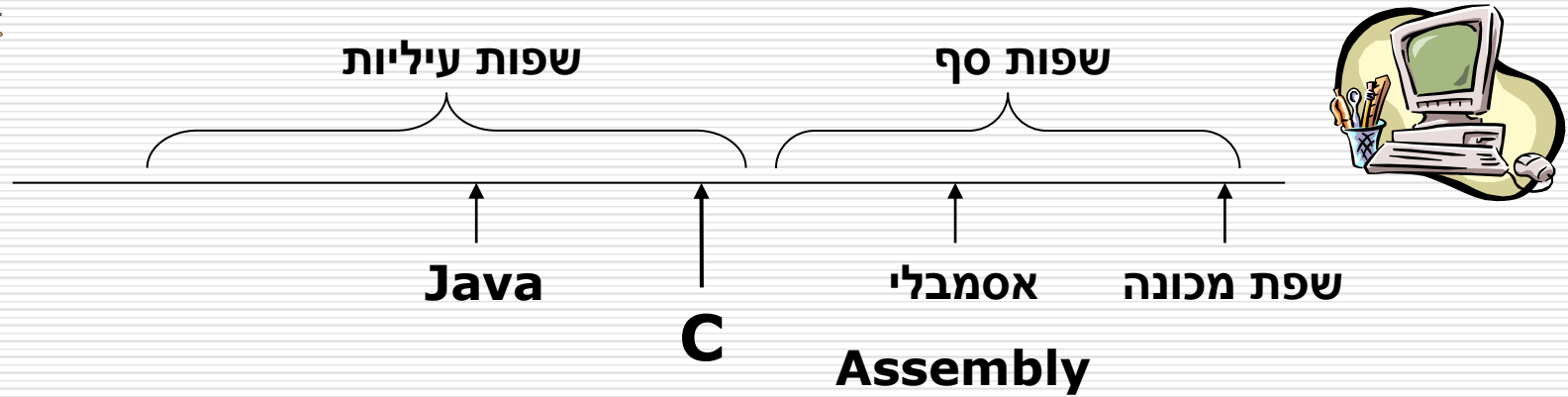
שפות תכנות: שפות עיליות (high-level)

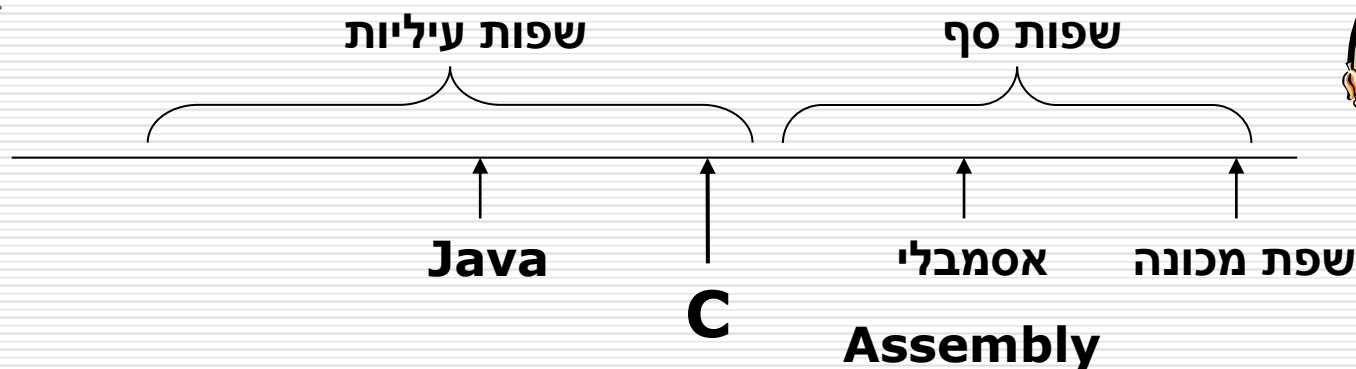
- **שפות עיליות** לדוגמא: C++, C, Java, Python
- שפות אלה "דומות" לשפה האנגלית
- הן משתמשות גם בסימנים מתמטיים
- תוכנית בשפה עילית מתאימה לריצה על מחשבים שונים
- לכל שפה יש יתרונות וחסרונות והתאמה ליישומים שונים
- **המהדר** (compiler) מתרגם כל פקודה בשפה עילית לסדרה של פקודות בשפת מכונה

- שפה עילית מגשרת בין המחשב, ששפתו היא שפת מכונה, לבין המתכנת שמעדיף לתקשר בצורה מילולית יותר.
- בנוסף, שפה עילית מאפשרת תקשורת טובה בין המתכנתים.

סולם שפות

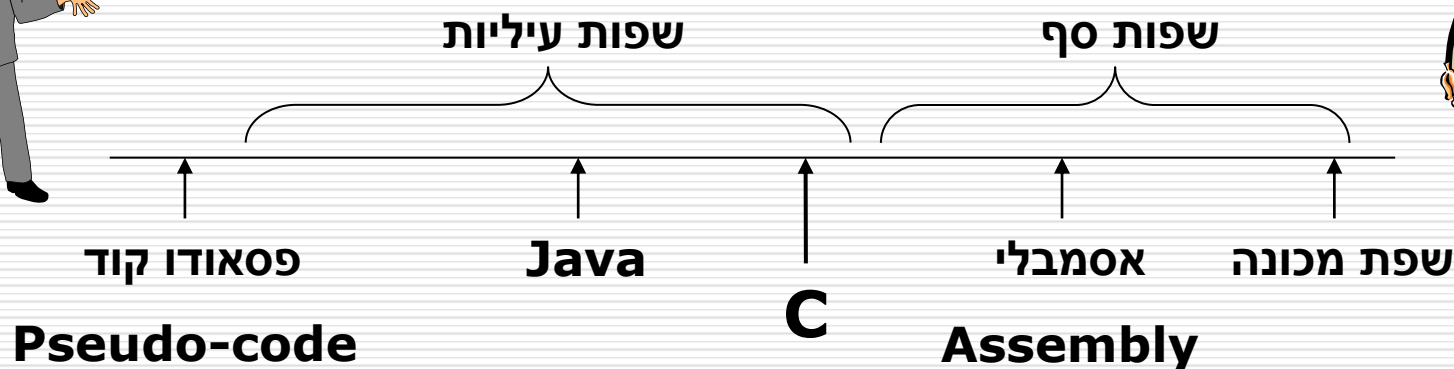
סולם שפות

שפת C נחשבת שפה עילית
ולמרות זאת יש לה תכונות של
שפת סף.

שפת C מאפשרת **גישה**
ישירה לזיכרון אשר אסורה
בשפות עיליות אחרות.

סולם שפות

פסאודו-קוד הוא תיאור
מילולי מצומצם ולא רשמי
לאלגוריתם, מיועד
לקריאה של בני אדם ולא
לקריאה על ידי מחשב.


```
y=1;  
x=0;  
i=0;  
n=7;  
do {  
    t=y;  
    y=y+x;  
    x=t;  
    i=i+1;  
} while (i<n);
```

```
y=1;  
x=0;  
i=0;  
n=7;  
do {  
    t=y;  
    // t = 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13  
    y=y+x;  
    // y = 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21  
    x=t;  
    // x = 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13  
    i=i+1;  
    // i = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7  
} while (i<n);
```

```
y=1;  
x=0;  
i=0;  
n=7;  
do {  
    t=y;  
    // t = 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13  
    y=y+x;  
    // y = 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21  
    x=t;  
    // x = 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13  
    i=i+1;  
    // i = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7  
} while (i<n);
```

```
y=1;  
x=0;  
i=0;  
n=7;  
do {  
    t=y;  
    // t = 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13  
    y=y+x;  
    // y = 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21  
    x=t;  
    // x = 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13  
    i=i+1;  
    // i = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7  
} while (i<n);
```

```
y=1;
x=0;
i=0;
n=7;
do {
    t=y;
    // t = 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13
    y=y+x;
    // y = 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21
    x=t;
    // x = 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13
    i=i+1;
    // i = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
} while (i<n);
```

```
y=1;  
x=0;  
i=0;  
n=7;  
do {
```

```
    t=y;
```

```
        // t = 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13
```

```
    y=y+x;
```

```
        // y = 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21
```

```
    x=t;
```

```
        // x = 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13
```

```
    i=i+1;
```

```
        // i = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
```

```
} while (i<n);
```

```
x = FIB(k),    y = FIB(k+1)
```

```
t = FIB(k+1)
```

```
y = FIB(k+2)
```

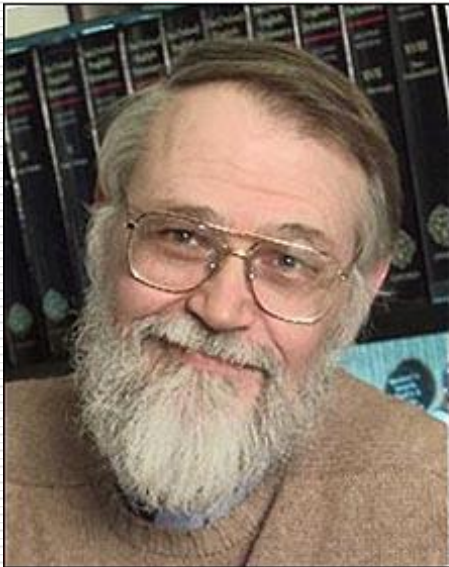
```
x = FIB(k+1)
```


שפת C – פותחה ע"י Dennis Ritchie (1972)

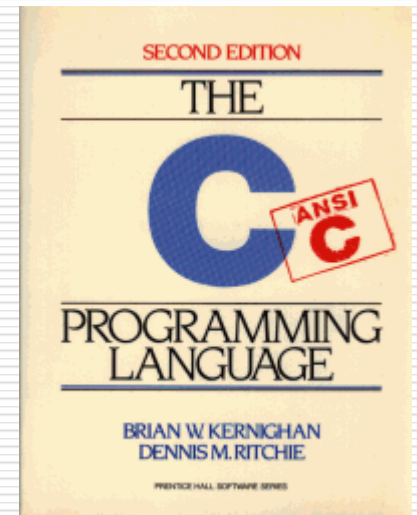
שפת C – שפה יעילה המאפשרת: כתיבה עילית וירידה לפרטים ברמת הביטים (אם רוצים)

Brian Kernighan

Dennis Ritchie

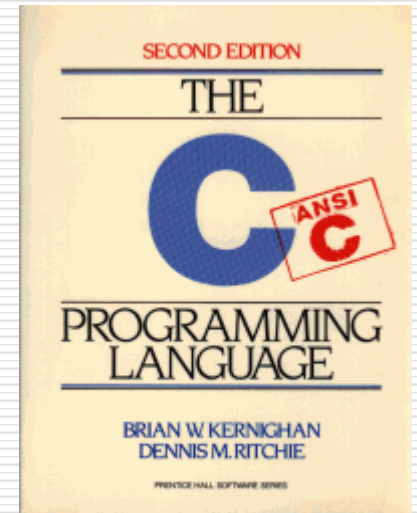

שפת C – אז ועכשיו... (1972)

**אתר אינטרנט פופלארי
המכיל שאלות ותשובות
בנושאי פיתוח תוכנה**

**ספר
לימוד**

פתרון בעיה

- ניתוח הבעיה (הגדרת הקלט והפלט הרצוי)

- תכנון:

- חלוקה לתת-בעיות

- תכנון מבנה נתונים

- תכנון אלגוריתם

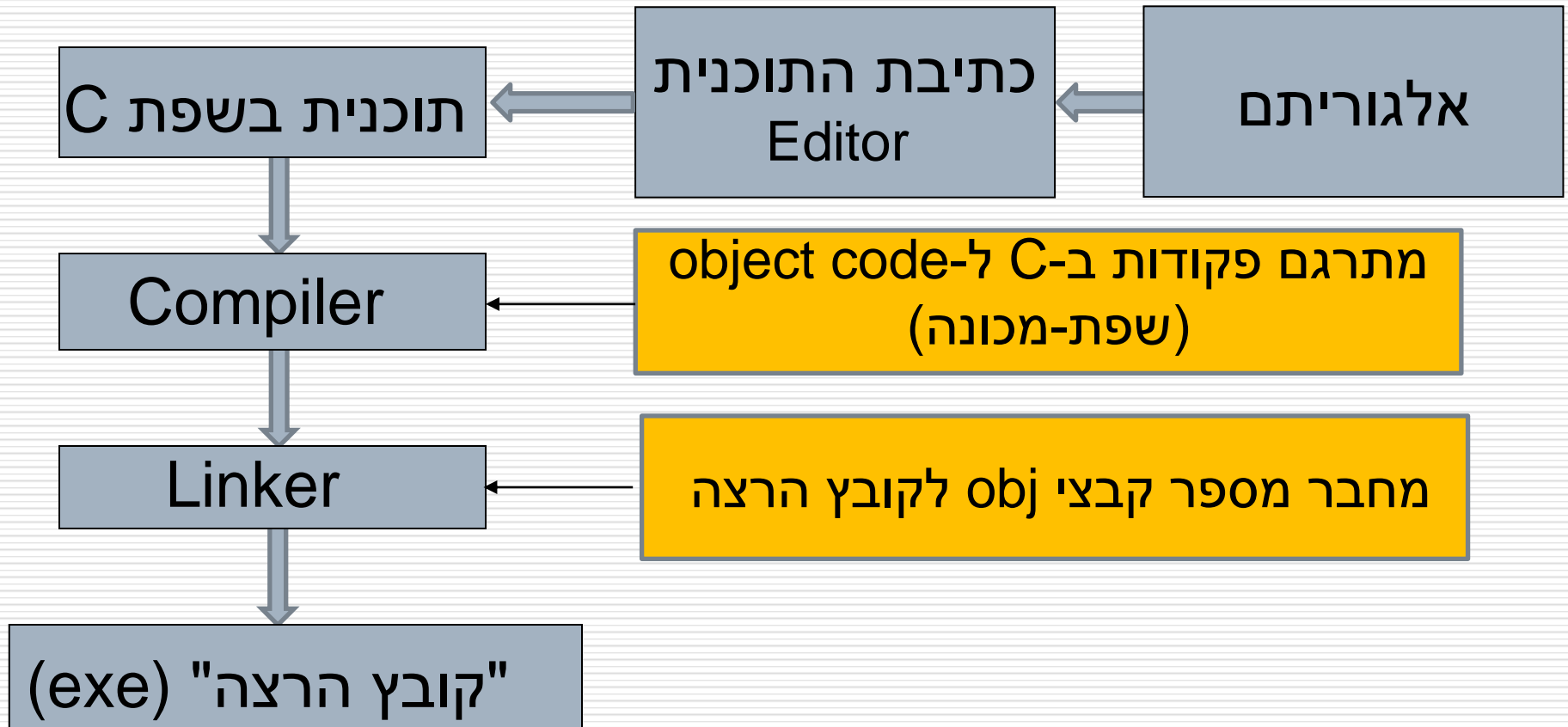
- מימוש:

- קידוד לתוכנית בשפת C

- מציאת שגיאות

- שימוש בתוכנית

שלבי יצירת התוכנית

כלים (תוכנות) שימשו אותנו לתכנות

כדי ליצור תוכנית בשפת C ניעזר בכמה תוכנות שכבר קיימות ("סביבת פיתוח"):

- **Editor** - תוכנה לכתיבת ועריכת התוכנית בשפת C ("ה-source code").
- **Compiler (מהדר)** - מתרגם את התוכנית משפה עילית לשפת מכונה ("object code").
- **Linker** - מחבר כמה קבצי object (אחד או יותר) ומייצר קובץ הרצה ("executable") יחיד (בשפת מכונה).
- **Debugger** - מאפשר הרצה מבוקרת של התוכנית פקודה-אחר-פקודה, לצורך בדיקה ותיקון.

סוגי שגיאות – הכנת מרק

- **שגיאות קומפילציה.** (יש לחתוך את הירקות בסכקיןלל)

שגיאות שניתנות לזיהוי ע"י הקומפילטר.

- **שגיאות זמן ריצה.** (יש לבשל על אש גבוהה 50 שעות)

לעתים, במהלך ריצת התוכנית מופיעה חודעת שגיאה.

ניתן לחפש שגיאות אלו באופן עצמאי או באמצעות Debugger.

- **שגיאות לוגיות.** (יש להוסיף 200 כפיות סוכר)

תחגלוז אחרי ריצת התוכנית.

ניתן לחפש שגיאות אלו באופן עצמאי או באמצעות Do

- **שגיאות קומפילציה.** $(7=5)$
שגיאות שניתנות לזיהוי ע"י הקומפיילר, לפני ריצת התוכנית.
- **שגיאות זמן ריצה.** (חלוקה ב-0)
שגיאות שמתרחשות תוך כדי הריצה של התוכנית (ומביאות לסיום לא רצוי של ריצת התוכנית).
ניתן לחפש שגיאות אלו באופן עצמאי או באמצעות Debugger.
- **שגיאות לוגיות.** $(AVG = SUM - NUM;)$
מתגלות אחרי ריצת התוכנית.

תוכנית ראשונה בשפת C

```
/* The traditional first program in honor of  
Dennis Ritchie */
```

```
#include <stdio.h>
```

```
void main()
```

```
{
```

```
    printf ("Hello world\n");
```

```
}
```

תוכנית ראשונה בשפת C

/ The traditional first program in honor of
Dennis Ritchie */* ← **comment** (הערה)

#include <stdio.h>

void main()

{

printf ("Hello world\n");

}

תוכנית ראשונה בשפת C

```
/* The traditional first program in honor of  
Dennis Ritchie */
```



```
#include <stdio.h> // הכללת קובץ
```

```
void main() // פונקציה
```

```
{
```

```
    printf ("Hello world\n");
```

```
    // הדפסה למסך ע"י קריאה לפונקציה הדפסה
```

```
}
```

תוכנית ראשונה בשפת C

```
/* The traditional first program in honor of  
Dennis Ritchie */
```

```
#include <stdio.h>
```

```
void main()
```

```
{
```

```
    printf ("Hello, world\n");
```

```
}
```

#include - מאפשר שימוש
בתוכניות שנכתבו קודם
ונשמרו בנפרד (ספריות)

תוכנית ראשונה בשפת C

```
/* The traditional first program in honor of  
Dennis Ritchie */
```

```
#include <stdio.h>
```

```
void main()
```

```
{
```

```
    printf ("Hello world\n");
```

```
}
```

stdio.h - קובץ כותרת
header file
מכיל הצהרות
עבור פונקציות קלט-פלט

תוכנית ראשונה בשפת C

```
/* The traditional first program in honor of  
Dennis Ritchie */
```

```
#include <stdio.h>
```

```
void main()
```

```
{
```

```
printf ("Hello world\n");
```

```
}
```

stdio.h - קובץ כותרת

header file

מכיל הצהרות

עבור פונקציות קלט-פלט

באופן כללי, # מסמן עיבוד מוקדם, שמתבצע על התוכנית ע"י הקומפיילר לפני תחילת התרגום לשפת מכונה (זה מבוצע ע"י חלק בקומפיילר שנקרא preprocessor).

תוכנית ראשונה בשפת C

```
/* The traditional first program in honor of  
Dennis Ritchie */
```

```
#include <stdio.h>
```

```
void main()
```

```
{
```

```
    printf ("Hello world\n");
```

```
}
```

השורה שממנה מתחיל ביצוע תוכנית C.

משמעותה: זאת "הפונקציה הראשית לביצוע".

תוכנית ראשונה בשפת C

```
/* The traditional first program in honor of  
Dennis Ritchie */
```

```
#include <stdio.h>
```

```
void main()
```

```
{
```

```
    printf ("Hello world\n");
```

```
}
```

הפונקציה `printf` מקבלת רצף של תווים
(מחרוזת) ומדפיסה אותם על המסך.
`\n` הוא סימון מיוחד שמסמן ירידת שורה
(newline)

תוכנית ראשונה – ייצוג אחר

```
/* The traditional first program in honor of  
Dennis Ritchie */
```

```
#include <stdio.h>
```

```
int main()
```

```
{
```

```
    printf ("Hello world\n");
```

```
    return 0;
```

```
}
```

תוכנית ראשונה – ייצוג אחר

```
/* The traditional first program in honor of  
Dennis Ritchie */
```

```
#include <stdio.h>
```

```
int main()
```

```
{
```

```
    printf ("Hello, world\n");
```

```
    return 0;
```

```
}
```

מה יקרה אם נריץ עם
Main במקום main
?

בלי אינדנטציה?

בלי \n ?

בלי **#include** ?

**אחד הדברים שנלמד בקורס הוא
להימנע מ- "קוד ספגטי".
נדבר על כך בשיעורים הקרובים**

17.09.19 | רובי ריבלין מקבל את תוצאות המדגם

יש דברים שגם מחשב
לא יכול לפתור ...